

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/71/2005

PRACA POLAKÓW W KRAJACH UE - PLANY I DOŚWIADCZENIA

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
22 października 2004 roku

- ◆ Ogółem więcej niż co siódmy ankietowany (15%) ma w swojej najbliższej rodzinie osobę, która po 1 maja 2004 roku wyjechała w celach zarobkowych do któregoś z krajów Unii Europejskiej: 9% badanych deklaruje, że osoba ta obecnie pracuje za granicą, 5% twierdzi, że pracowała, ale już wróciła, a pozostali (1%) - że wyjechała i bezskutecznie poszukiwała lub ciągle poszukuje pracy za granicą.
- ◆ Najwięcej osób wyjechało pracować do Niemiec (28%) i Wielkiej Brytanii (21%). Stosunkowo dużo Polaków znalazło się także we Włoszech (11%), Irlandii (7%), Holandii (7%) oraz Belgii (6%).
- ◆ Zainteresowanie zatrudnieniem w którymś z krajów Unii Europejskiej jest obecnie wyraźnie mniejsze niż przed rokiem. Starania o pracę w państwach UE zapowiada 14% badanych, dalsze 6% oczekuje ewentualnie propozycji pracy. Prawie trzy czwarte ankietowanych (74%) nie wyraża zainteresowania podjęciem pracy w którymś z krajów UE.
- ◆ Oczekiwania płacowe Polaków zainteresowanych podjęciem pracy poza krajem są mniej zróżnicowane niż przed rokiem. Najwięcej osób (41%) chciałoby zarabiać w granicach od 3000 zł do 4999 zł. Ponad jedną czwartą (28%) zadowoliliby dopiero płaca od 5000 zł do 6999 zł miesięcznie. Średnia wysokość oczekiwanej płacy wynosi około 5000 zł.
- ◆ Prawie co drugi respondent deklarujący zainteresowanie pracą w krajach UE bierze pod uwagę możliwość zatrudnienia się „na czarno”.

Wśród najczęściej wyrażanych oczekiwań, towarzyszących Polakom przed wejściem naszego kraju do Unii Europejskiej, było zwiększenie możliwości pracy za granicą. Obecnie podejmowanie pracy w państwach Unii jest jednym z najczęściej wymienianych pozytywnych skutków członkostwa Polski w tej organizacji, odczuwanym przez Polaków i ich rodziny¹. Jak wynika z danych Ministerstwa Gospodarki i Pracy, w ubiegłym roku w krajach Unii Europejskiej pracowało ponad 400 tys. Polaków. Najwięcej osób znalazło zatrudnienie w Niemczech, Wielkiej Brytanii, Irlandii, Hiszpanii i Francji. Jednak większość z nich już przed rozszerzeniem Unii pracowała za granicą, a po 1 maja 2004 roku jedynie zalegalizowała swój pobyt. Według szacunków Ministerstwa, do pracy w UE już po rozszerzeniu tej organizacji wyjechało z Polski nie więcej niż 100 tys. osób. Bariery dla przepływu pracowników w ramach Unii Europejskiej są ograniczenia w zatrudnianiu obywateli nowych państw unijnych w większości krajów dawnej Piętnastki.

W jednym z ostatnich sondaży² zapytaliśmy Polaków o ich doświadczenia i - po raz kolejny - o plany dotyczące pracy w którymś z państw Unii Europejskiej.

SPOŁECZNE POPARCIE DLA CZŁONKOSTWA POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ

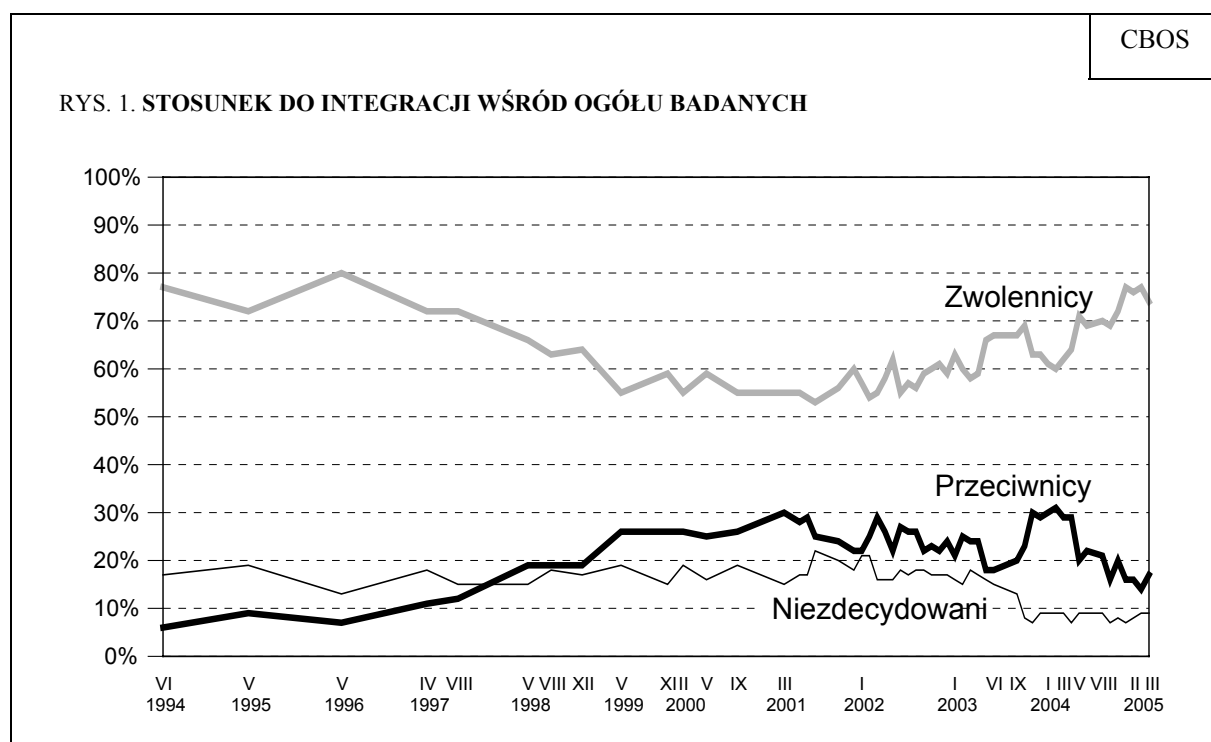
W marcu społeczne poparcie dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej nieco się zmniejszyło, nadal jednak pozostawało wysokie. Do zwolenników obecności Polski w strukturach europejskich zaliczało się 74% Polaków (o 3 punkty mniej niż w lutym), a do jej przeciwników 17% (3-punktowy wzrost).

¹ Por. komunikat CBOS „Opinie o skutkach członkostwa Polski w Unii Europejskiej”, grudzień 2004.

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (178) przeprowadzono w dniach 4-7 marca 2005 roku na liczącej 1025 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Stosunek do integracji wśród ogółu badanych	Wskazania respondentów według terminów badań																		
	2003						2004										2005		
	V	VI	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VIII	IX	X	XI	XII	II	III
	w procentach																		
Zwolennicy	66	67	67	69	63	63	61	60	62	64	71	69	70	69	72	77	76	77	74
Przeciwnicy	18	18	20	23	30	29	30	31	29	29	20	22	21	21	20	16	16	14	17
Niezdecydowani	16	15	13	8	7	9	9	9	9	7	9	9	9	10	8	7	8	9	9

Zwolennicy członkostwa Polski w Unii Europejskiej stanowią większość we wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych.

Aprobatę integracji z Unią Europejską wyrażają w zdecydowanej większości sympatycy niemal wszystkich partii politycznych cieszących się obecnie największym poparciem społecznym. Jedyne elektorat LPR jest w tej sprawie podzielony - wśród sympatyków tej partii liczba przeciwników członkostwa Polski w Unii dorównuje liczbie jego zwolenników.

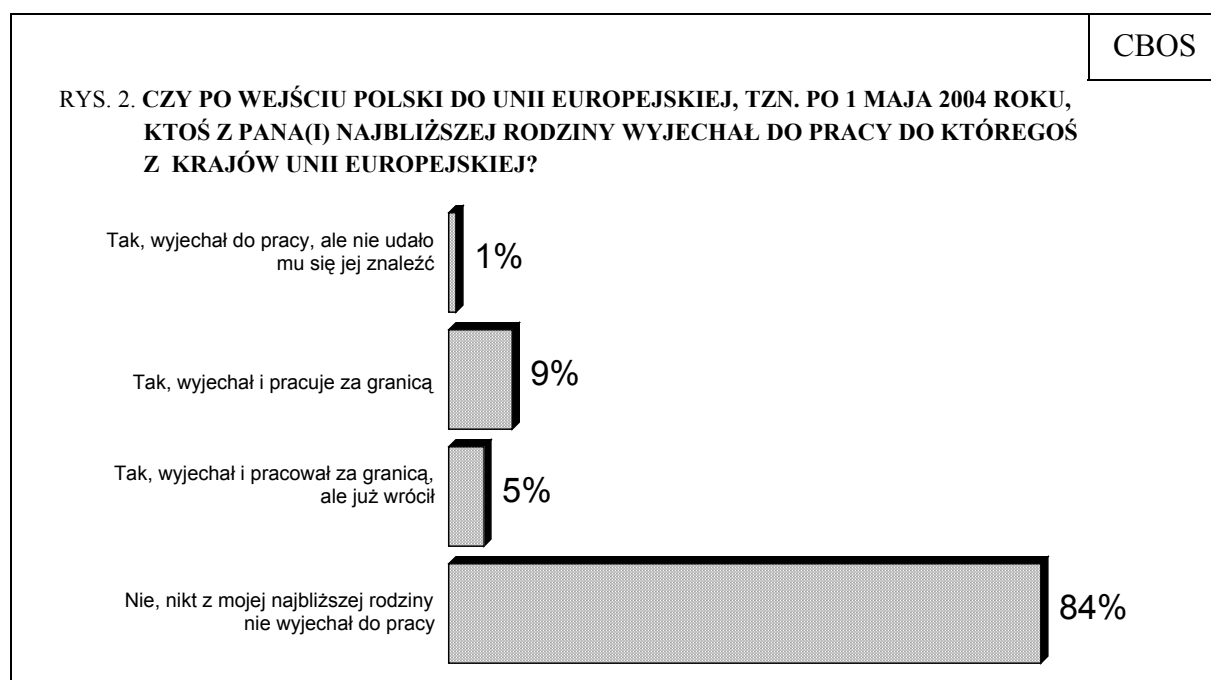
Tabela 2

Potencjalne elektoraty	Stosunek do członkostwa Polski w Unii Europejskiej		
	zwolennicy	przeciwnicy	niezdecydowani
	w procentach		
UW*	100	0	0
PO	96	4	0
SLD*	95	5	0
PSL	86	14	0
PiS	84	10	6
Samoobrona	72	28	0
LPR	47	46	7

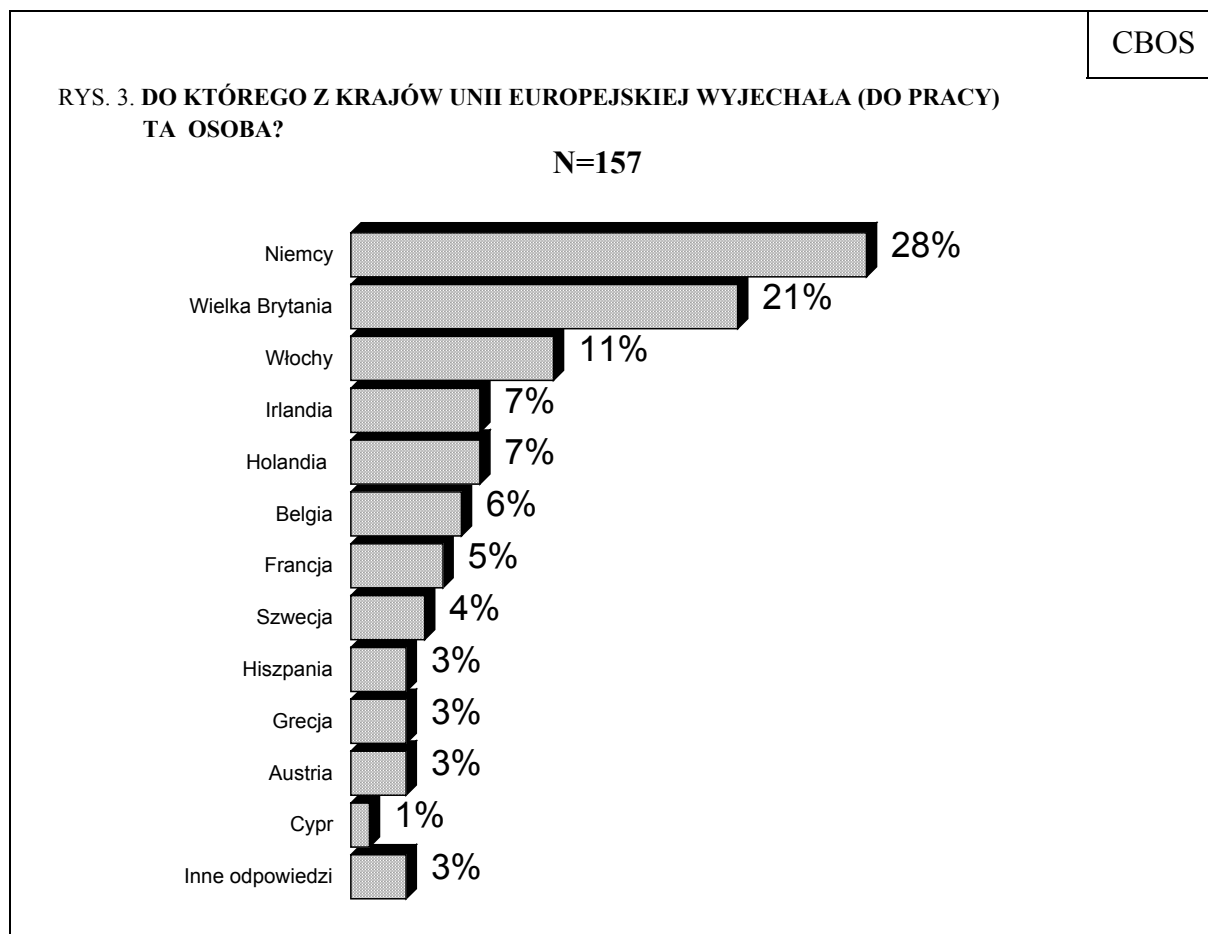
* Dane dotyczące tych elektoratów należy traktować ze szczególną ostrożnością ze względu na ich niewielkie liczebności w badanej próbie

PRACA W UE - DOŚWIADCZENIA RODZIN

Ogółem więcej niż co siódmy ankietowany (15%) ma w swojej najbliższej rodzinie przynajmniej jedną osobę, która po 1 maja 2004 roku wyjechała w celach zarobkowych do któregoś z krajów Unii Europejskiej: 9% badanych deklaruje, że osoba ta obecnie pracuje za granicą, 5% - że pracowała, ale już wróciła, a pozostali (1%) twierdzą, że wyjechała i bezskutecznie poszukiwała lub ciągle poszukuje pracy za granicą.

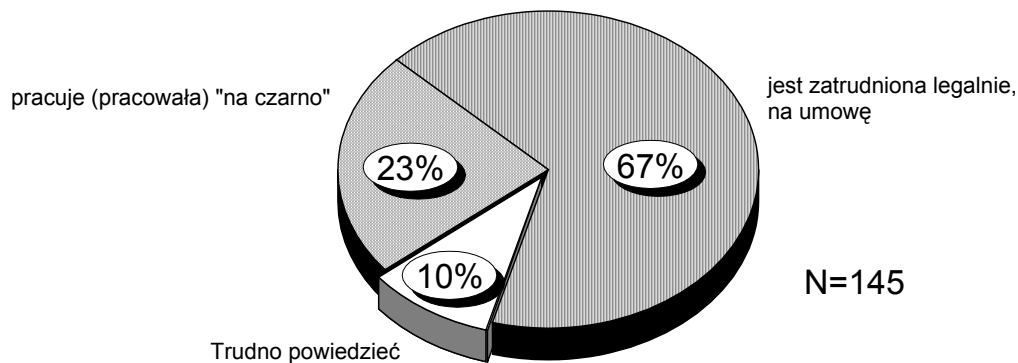

Najwięcej osób wyjechało pracować do Niemiec i Wielkiej Brytanii. Stosunkowo dużo Polaków znalazło się także we Włoszech, Irlandii, Holandii oraz Belgii.

Jak wynika z deklaracji respondentów, większość osób z ich najbliższej rodziny, które znalazły zajęcie w którymś z krajów Unii Europejskiej po rozszerzeniu tej organizacji, jest lub była zatrudniona legalnie. Co czwarty natomiast przyznaje, że ich krewny pracuje lub pracował „na czarno”, bez umowy o pracę. Można przypuszczać, że odsetek Polaków zatrudnionych w państwach Unii Europejskiej nielegalnie jest większy, niżby to wynikało z zebranych deklaracji. Część respondentów nie chciała zapewne ujawniać rzeczywistej sytuacji zawodowej swoich krewnych. Można zatem przyjąć, że co najmniej jedna czwarta Polaków pracujących w krajach Unii Europejskiej jest zatrudniona nielegalnie.

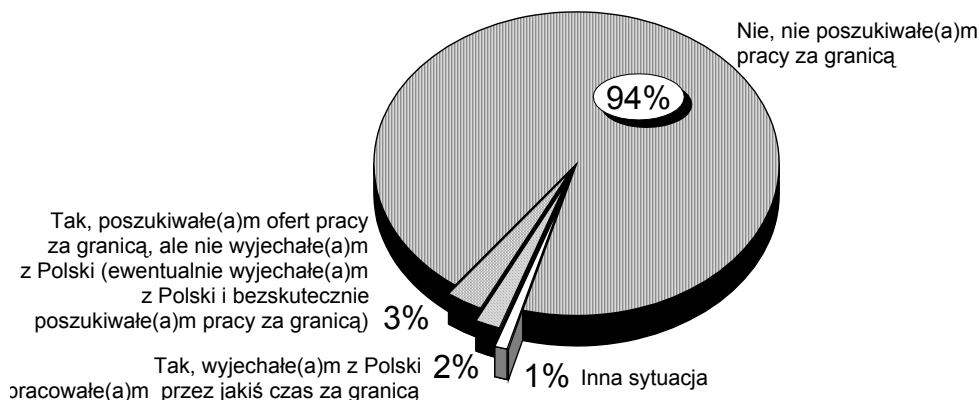
RYS. 4. CZY OSOBA TA (PRACUJĄCA ZA GRANICĄ):

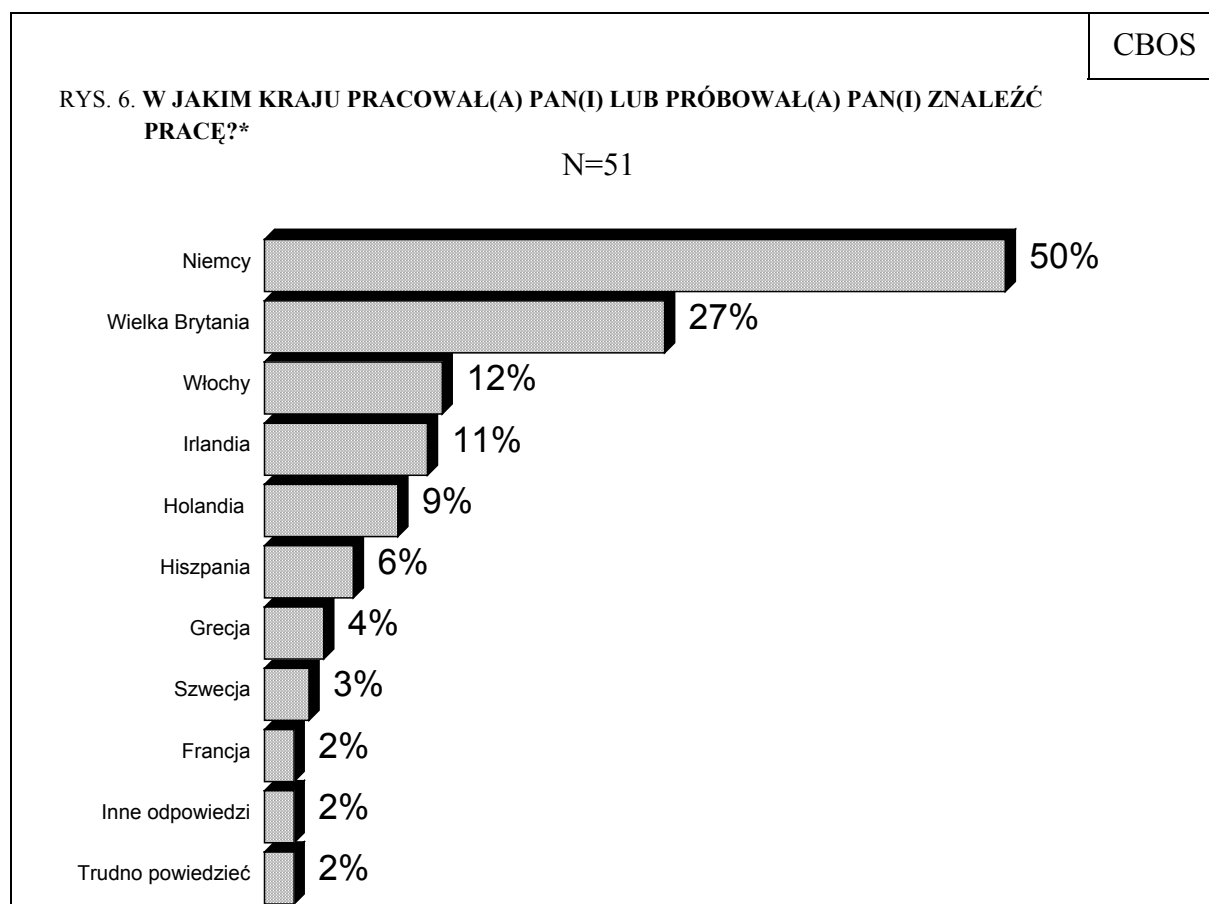
OSOBISTE DOŚWIADCZENIA ZWIĄZANE Z PRACĄ LUB POSZUKIWANIEM PRACY ZA GRANICĄ

Wśród ankietowanych są także tacy, którzy sami pracowali lub bezskutecznie poszukiwali pracy za granicą po wejściu Polski do Unii Europejskiej. Zatrudnienie w którymś z państw unijnych po 1 maja 2004 roku deklaruje 2% ankietowanych, natomiast 3% ma za sobą bezowocne jak dotychczas poszukiwania ofert pracy w krajach Unii Europejskiej. Osobiste doświadczenia związane z pracą lub poszukiwaniem pracy za granicą po rozszerzeniu Unii Europejskiej mają przede wszystkim uczniowie i studenci: 6% z nich pracowało przez jakiś czas w którymś z krajów Unii, a 8% próbowało znaleźć tam zatrudnienie. Drugą grupą społeczną, w której takich deklaracji jest względnie dużo, są bezrobotni: 4% z nich pracowało po akcesji w UE, a dalsze 8% podejmowało starania o znalezienie pracy.

RYS. 5. CZY PO WEJŚCIU POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ, TZN. PO 1 MAJA 2004 ROKU, POSZUKIWAŁ(A) PAN(I) PRACY W KTÓRYMŚ Z KRAJÓW UNII EUROPEJSKIEJ?

Osoby deklarujące, że pracowały lub poszukiwały pracy za granicą, najczęściej twierdzą, że znalazły lub próbowały znaleźć zatrudnienie w Niemczech. Popularnym celem zrealizowanych lub planowanych wyjazdów była także Wielka Brytania. Wśród państw stosunkowo często wymienianych w tym kontekście znalazły się ponadto: Włochy, Irlandia oraz Holandia.

* Odpowiedzi nie sumują się do stu, ponieważ respondenci mogli wymienić więcej niż jeden kraj

PLANY DOTYCZĄCE PRACY ZA GRANICĄ

Kiedy w lutym ubiegłego roku, a więc na trzy miesiące przed rozszerzeniem Unii Europejskiej, pytaliśmy ankietowanych o ich plany dotyczące pracy w krajach należących do tej organizacji, 18% zamierzało się starać o zatrudnienie w którymś z państw unijnych. Dalsze 14% deklarowało zainteresowanie pracą za granicą, o ile dostałoby taką propozycję. Niezainteresowanych podjęciem pracy w UE było 54% ankietowanych. Obecnie zainteresowanie zatrudnieniem w którymś z krajów tej organizacji jest wyraźnie mniejsze niż

przed rokiem. Starania o pracę w krajach UE zapowiada 14% badanych, a dalsze 6% oczekuje ewentualnie propozycji pracy. Prawie trzy czwarte ankietowanych (74%) nie wyraża zainteresowania podjęciem pracy w UE. Zmiany w deklaracjach świadczą o tym, że plany Polaków dotyczące pracy za granicą zostały już częściowo zweryfikowane. Część osób już tam pracuje, niektórzy wyjechali do pracy i wrócili, a jeszcze inni bezskutecznie poszukiwali zatrudnienia w krajach Unii Europejskiej.

Tabela 3

Czy obecnie jest Pan(i) zainteresowany(a) podjęciem pracy na terenie któregoś z państw UE?*	Wskazania respondentów według terminów badań				
	V '00	V '01	II '03	II '04	III '05
	w procentach				
Tak, jestem <i>(był(a)bym)</i> zainteresowany(a) i na pewno będę się o to starał(a)	13	13	11	10	6
Tak, jestem <i>(był(a)bym)</i> zainteresowany(a) i prawdopodobnie będę się o to starał(a)	7	10	10	8	8
Tak, był(a)bym zainteresowany(a), jeśli dostał(a)bym taką propozycję, ale sam(a) nie zamierzam się o to starać	15	14	14	14	6
Trudno powiedzieć, jeszcze nie wiem	12	17	12	14	6
Nie, raczej nie jestem <i>(był(a)bym)</i> zainteresowany(a)	21	15	18	18	23
Nie, na pewno nie jestem <i>(był(a)bym)</i> zainteresowany(a), nawet jeśli dostał(a)bym taką propozycję	32	31	35	36	51

* Do roku 2004 pytanie zadawano w wersji: *Czy Pan(i) osobiście był(a)by zainteresowany(a) podjęciem pracy na terenie któregoś z państw Unii Europejskiej po przystąpieniu Polski do tej organizacji?*

Uderzająca jest rozbieżność deklarowanych chęci znalezienia pracy w Unii Europejskiej i podejmowanych w tym celu działań. Pomimo spadku zainteresowania pracą w którymś z krajów Unii Europejskiej, jest ono nadal dość duże. Jednocześnie większość osób, które deklarują zainteresowanie pracą w Unii, w ciągu ostatniego roku nie podejmowała żadnych starań o jej znalezienie. Deklaracje respondentów dotyczące ich planów związanych z pracą za granicą należy zatem traktować ostrożnie i rozpatrywać z dłuższej perspektywy czasowej. Dopóki pozostałe państwa dawnej Piętnastki, w tym przede wszystkim Niemcy, nie otworzą swoich rynków pracy dla obywateli nowych państw unijnych, realizacja tych planów lub nawet same próby ich realizacji będą utrudnione - odroczone w czasie lub zaniechane.

Tabela 4

Czy obecnie jest Pan(i) zainteresowany(a) podjęciem pracy na terenie któregoś z państw UE?	Czy po wejściu Polski do Unii Europejskiej, tzn. po 1 maja 2004 roku, poszukiwał(a) Pan(i) pracy w którymś z krajów Unii Europejskiej?			
	Nie, nie poszukiwałem(a) pracy za granicą	Tak, poszukiwałem(a) ofert pracy za granicą	Tak, wyjechałem(a) z Polski i pracowałem(a) przez jakiś czas za granicą	Inna sytuacja
	w procentach			
Tak, jestem zainteresowany(a) i na pewno będę się o to starał(a)	60	28	9	3
Tak, jestem zainteresowany(a) i prawdopodobnie będę się o to starał(a)	84	10	7	0
Tak, był(a)bym zainteresowany(a), jeśli dostał(a)bym taką propozycję, ale sam(a) nie zamierzam się o to starać	88	7	5	0
Trudno powiedzieć, jeszcze nie wiem	94	3	1	2
Nie, raczej nie jestem zainteresowany(a)	99	0	1	0
Nie, na pewno nie jestem zainteresowany(a), nawet jeśli dostał(a)bym taką propozycję	99	0	0	1

Starania o znalezienie pracy w którymś z krajów unijnych dwukrotnie częściej zapowiadają mężczyźni (18%) niż kobiety (9%).

Zainteresowanie podjęciem pracy w Unii Europejskiej wiąże się jednak przede wszystkim z wiekiem oraz sytuacją zawodową. Do grup, którym najbardziej zależy na znalezieniu zatrudnienia w jednym z państw UE, należą ludzie młodzi. Podjęcie działań w tym kierunku deklaruje 45% badanych do 24 roku życia, w tym 16% zapowiada to w sposób zdecydowany. Starania o pracę zamierza podjąć ogółem ponad dwie piąte uczniów i studentów (44%), w tym 15% można zaliczyć do najbardziej zdeterminowanych.

Kolejną kategorią osób wyrażających ponadprzeciętne zainteresowanie podjęciem pracy w UE są bezrobotni. Co trzecia osoba z tej grupy zamierza aktywnie poszukiwać pracy w którymś z jej krajów, w tym 17% deklaruje, że na pewno będzie o to zabiegać.

Starania o znalezienie zatrudnienia nieco częściej niż przeciętnie zamierzają podejmować osoby najgorzej uposażone - o miesięcznych dochodach *per capita* nieprzekraczających 300 zł (23%). W grupach społeczno-zawodowych zapowiedzi takie są stosunkowo najczęstsze wśród robotników wykwalifikowanych (26%) i pracowników fizyczno-umysłowych (20%).

Respondentów, którzy zadeklarowali, że są zainteresowani podjęciem pracy w którymś z krajów unijnych (zamierzają się o to starać lub biorą pod uwagę taką ewentualność, jeśli otrzymaliby stosowną propozycję), poprosiliśmy o sprecyzowanie swoich planów i określenie: gdzie, jak długo i na jakich warunkach są gotowi się zatrudnić.

Osoby zainteresowane zatrudnieniem za granicą najczęściej chciałyby pracować w Niemczech lub - tylko nieco rzadziej - w Wielkiej Brytanii. Zniesienie przez Wielką Brytanię ograniczeń w podejmowaniu pracy na jej terenie przez obywateli nowych krajów unijnych sprawiło, że w ciągu ostatniego roku atrakcyjność tego kraju dość wyraźnie wzrosła.

Wśród pozostałych krajów Unii Europejskiej, branych pod uwagę jako ewentualne miejsce pracy, stosunkowo często wymieniano Irlandię i Holandię.

Na liście, którą posługiwali się respondenci przedstawiając swoje preferencje dotyczące miejsca pracy, znajdowały się także państwa przyjęte do Unii Europejskiej wraz z Polską. Jednak żadna z osób wyrażających zainteresowanie pracą za granicą nie zadeklarowała chęci zatrudnienia w którymś z nowo przyjętych państw Unii.

Tabela 5

W jakim kraju Unii Europejskiej chciał(a)by Pan(i) pracować?	Odpowiedzi respondentów deklarujących, że na pewno lub prawdopodobnie spróbują podjąć pracę w którymś z krajów UE, a także tych, którzy przyjęliby taką propozycję		
	V 2001 (N=379)	II 2004 (N=326)	III 2005 (N=200)
	w procentach		
Niemcy	48	36	32
Wielka Brytania	9	17	27
Irlandia	0	3	6
Holandia	4	5	6
Francja	9	8	5
Włochy	5	5	5
Hiszpania	2	4	4
Szwecja	5	6	3
Belgia	1	2	3
Dania	2	3	1
Austria	5	1	1
Finlandia	0	0	1
Grecja	0	0	1
Cypr	-	-	1
Inne odpowiedzi	1	4	1
Trudno powiedzieć	8	7	5

W ciągu ostatniego roku nie zaszły zasadnicze zmiany w deklaracjach dotyczących przewidywanego okresu pracy w państwach unijnych. Osoby zainteresowane zatrudnieniem w którymś z krajów Unii Europejskiej chciałyby wyjechać jedynie na pewien czas (łącznie 70% z nich) - prawie dwie piąte (37%) na okres nieprzekraczający roku, a jedna trzecia (33%) na dłużej. Na emigrację zarobkową zdecydowałby się co siódmy respondent z tej grupy (14%).

W ubiegłych latach więcej niż co piąty ankietowany deklarował, że chciałby mieszkać w Polsce i jedynie dojeżdżać do pracy za granicą. Obecnie takie rozwiązanie preferuje już mniej osób (12%). Prawdopodobnie możliwości podjęcia pracy za granicą przez osoby mieszkające w Polsce są mniejsze, niż wcześniej sądzono.

Tabela 6

Jak długo chciał(a)by Pan(i) tam pracować?	Odpowiedzi respondentów deklarujących, że na pewno lub prawdopodobnie spróbują podjąć pracę w którymś z krajów UE, a także tych, którzy przyjęliby taką propozycję		
	V 2001 (N=379)	II 2004 (N=326)	III 2005 (N=200)
	w procentach		
Do około dwóch miesięcy	4	7	8
Od dwóch do sześciu miesięcy	11	12	18
Od sześciu miesięcy do roku	14	16	11
Od roku do dwóch lat	16	15	17
Ponad dwa lata	12	11	16
Chciał(a)bym pracować tam na stałe i tam zamieszkać	13	17	14
Chciał(a)bym pracować w Unii Europejskiej, ale mieszkać w Polsce	25	21	12
Trudno powiedzieć	5	2	4

Oczekiwania płacowe Polaków zainteresowanych podjęciem pracy za granicą są obecnie nieco mniej zróżnicowane niż przed rozszerzeniem Unii Europejskiej. Od ubiegłego roku zmalała grupa osób (z 17% do 10%), które zgodziłyby się pracować za płacę niższą niż 3000 zł miesięcznie. Jednocześnie mniej zainteresowanych pracą w krajach Unii oczekiwałoby zarobków wyższych niż 7000 zł (spadek z 17% do 14%). Najwyraźniej Polacy z jednej strony lepiej orientują się, jakiego wynagrodzenia mogą się spodziewać podejmując pracę za granicą, a z drugiej strony zapewne lepiej kalkulują koszty utrzymania w Europie Zachodniej i opłacalność pracy w krajach Unii.

Najwięcej osób (41%) chciałoby zarabiać w granicach od 3000 zł do 4999 zł. Ponad jedną czwartą respondentów (28%) zadowoliliby płaca od 5000 zł do 6999 zł miesięcznie.

Średnia wysokość oczekiwanej płacy jest obecnie nieco niższa niż przed rokiem i wynosi niespełna 5000 zł.

Tabela 7

Ile musiałaby wynosić miesięczna płaca, żeby zdecydował(a) się Pan(i) na wyjazd do pracy za granicę?	Odpowiedzi respondentów deklarujących, że na pewno lub prawdopodobnie spróbują podjąć pracę w którymś z krajów UE, a także tych, którzy przyjęliby taką propozycję		
	V 2001 (N=379)	II 2004 (N=326)	III 2005 (N=199)
	w procentach		
Poniżej 3000 zł	17	17	10
3000 - 4999 zł	30	35	41
5000 - 6999 zł	31	28	28
7000 zł i więcej	20	17	14
Trudno powiedzieć	2	3	7
	Średnia: 5155 zł	Średnia: 5078 zł	Średnia: 4967 zł

Niemal połowa badanych deklarujących zainteresowanie pracą w krajach UE (48%) bierze pod uwagę możliwość zatrudnienia się „na czarno”. Najczęściej dopuszczają taką ewentualność osoby najbardziej zdeterminowane, aby poszukiwać zatrudnienia w którymś z państw należących do tej organizacji i deklarujące, że na pewno będą podejmować o to starania. Pracą „na czarno” nie są natomiast zainteresowani respondenci, którzy nie zamierzają aktywnie poszukiwać zatrudnienia w Unii, choć przyjęliby propozycję pracy.

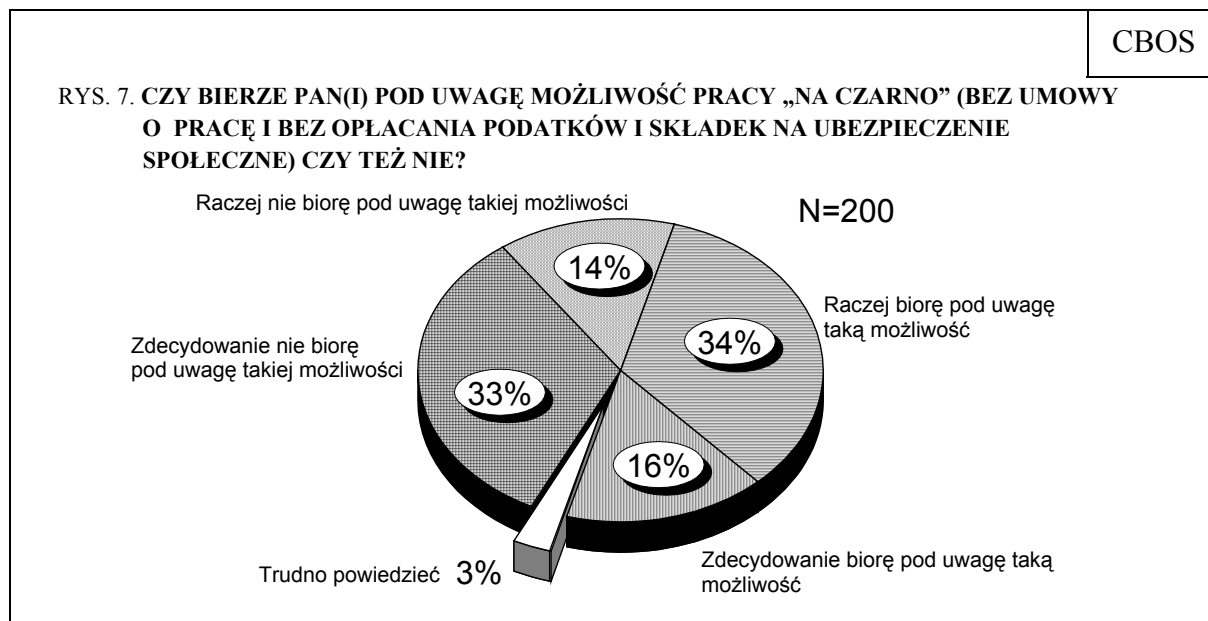

Tabela 8

Czy obecnie jest Pan(i) zainteresowany(a) podjęciem pracy na terenie któregoś z państw UE?	Czy bierze Pan(i) pod uwagę możliwość pracy „na czarno” (bez umowy o pracę i bez opłacania podatków i składek na ubezpieczenie społeczne) czy też nie?		
	Biorę pod uwagę taką możliwość	Nie biorę pod uwagę takiej możliwości	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak, jestem zainteresowany(a) i na pewno będę się o to starał(a)	66	33	1
Tak, jestem zainteresowany(a) i prawdopodobnie będę się o to starał(a)	54	44	2
Tak, był(a)bym zainteresowany(a), jeśli dostał(a)bym taką propozycję, ale sam(a) nie zamierzam się o to starać	27	68	5

★

★

★

Zainteresowanie pracą w krajach Unii Europejskiej jest obecnie mniejsze niż przed rokiem, a więc jeszcze przed przystąpieniem Polski do Wspólnoty. Część osób planujących wówczas wyjazd do pracy już to zrobiła - ogółem co siódmy Polak deklaruje, że ma w swojej najbliższej rodzinie osobę, która po 1 maja 2004 roku podjęła pracę w którymś z krajów Unii

Europejskiej. Pomimo zmniejszenia zainteresowania pracą za granicą nadal jest ono spore - ogółem wyraża je co piąty Polak, przy czym 14% deklaruje, że podejmie starania o znalezienie zatrudnienia w którymś z państw Unii, a 6% nie zamierza o to zabiegać, ale przyjęłoby propozycję pracy. Większość osób zapowiadających poszukiwanie pracy za granicą jak dotychczas nie podejmowała żadnych starań o jej znalezienie. Ograniczenie dostępu do swoich rynków pracy przez większość państw starej Unii powoduje, że duża część Polaków zainteresowanych zatrudnieniem za granicą bierze pod uwagę możliwość pracy „na czarno”.

Opracowała

Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1. Czy osobiście popiera Pan(i) członkostwo Polski w Unii Europejskiej
czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?

(%)

	Popieram	Jestem przeciwny (a)	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	74	17	9	1025
Płeć				
Mężczyźni	77	16	7	488
Kobiety	72	18	10	537
Wiek				
18-24 lat	80	17	3	157
25-34	83	11	5	184
35-44	76	21	4	158
45-54	75	14	10	226
55-64	68	22	10	130
65 lat i więcej	61	19	20	170
Miejsce zamieszkania				
Wieś	70	18	12	378
Miasto do 20 tys.	77	14	9	127
20-100 tys.	75	15	9	201
101-500 tys.	80	17	3	194
501 tys.i więcej mieszk.	73	19	8	125
Wykształcenie				
Podstawowe	59	24	17	293
Zasadnicze zawodowe	76	17	7	261
Średnie	80	15	5	357
Wyższe	91	6	3	114
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	87	9	4	64
Prac.umysł.niż.szczebla	87	12	1	92
Pracownicy fiz.- umysł.	73	19	8	90
Robotnicy wykwalifikowani	77	12	11	73
Robotnicy niewykwalifik.	70	22	8	61
Rolnicy	76	11	12	54
Pracujący na własny rach.	86	7	8	30
Bierni zawodowo				
Renciści	59	28	13	112
Emeryci	65	19	16	216
Uczniowie i studenci	80	19	1	76
Bezrobotni	80	13	6	120
Gospodynie domowe i inni	82	18	0	38
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	81	13	6	152
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	71	21	7	67
sekt. pryw. poza rolnict.	81	12	6	187
prywatnym gosp. rolnym	78	13	10	70
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	73	19	9	159
301-500	74	17	8	178
501-900	73	18	9	234
901-1200	85	8	7	87
Powyżej 1200 zł	86	13	1	58
Ocena własnych war. mater.				
Złe	64	24	12	317
Średnie	76	15	9	455
Dobre	84	12	4	253
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	65	25	10	78
Raz w tygodniu	74	16	10	504
1-2 razy w miesiącu	78	15	7	163
Kilka razy w roku	78	15	7	192
W ogóle nie uczestniczy	70	25	6	86
Poglądy polityczne				
Lewica	82	14	4	135
Centrum	81	16	4	281
Prawica	77	18	5	263
Trudno powiedzieć	64	18	18	344

Tabela 2. Czy po wejściu Polski do Unii Europejskiej, tzn. po 1 maja 2004, poszukiwał(a) Pan(i) pracy w którymś z krajów Unii Europejskiej? 1 - Nie, nie poszukiwałam(a) pracy za granicą; 2 - Tak, poszukiwałam(a) ofert pracy za granicą, ale nie wyjechałam(a) z Polski; 3 - Tak, wyjechałam(a) z Polski i bezskutecznie poszukiwałam(a) pracy za granicą; 4 - Tak, wyjechałam(a) z Polski i pracowałam(a) przez jakiś czas za granicą; 5 - Inna sytuacja

(%)

	1	2	3	4	5	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	94	3	0	2	1	0	1025
Płeć							
Mężczyźni	94	4	0	2	0	0	488
Kobiety	94	2	0	2	1	1	537
Wiek							
18-24 lat	89	5	0	4	2	0	157
25-34	90	5	1	4	0	0	184
35-44	91	5	0	2	1	1	158
45-54	97	2	0	0	0	0	226
55-64	98	1	0	1	1	0	130
65 lat i więcej	99	0	0	0	1	1	170
Miejsce zamieszkania							
Wieś	93	3	0	2	1	1	378
Miasto do 20 tys.	93	6	0	1	0	0	127
20-100 tys.	95	2	1	1	1	1	201
101-500 tys.	94	3	0	2	1	0	194
501 tys.i więcej mieszk.	97	2	0	1	0	0	125
Wykształcenie							
Podstawowe	96	1	0	1	1	0	293
Zasadnicze zawodowe	94	4	0	2	0	0	261
Średnie	92	4	0	3	1	1	357
Wyższe	97	1	0	2	0	0	114
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	100	0	0	0	0	0	64
Prac.umysł.niż.szczębła	97	3	0	0	0	0	92
Pracownicy fiz.- umysł.	94	2	0	1	0	2	90
Robotnicy wykwalifikowani	91	7	0	0	1	0	73
Robotnicy niewykwalifik.	95	3	0	2	0	0	61
Rolnicy	95	3	0	2	0	0	54
Pracujący na własny rach.	89	7	0	4	0	0	30
Bierni zawodowo							
Renciści	96	1	0	1	2	1	112
Emeryci	99	1	0	0	0	0	216
Uczniowie i studenci	82	8	0	6	4	0	76
Bezrobotni	87	6	2	4	0	0	120
Gospodynie domowe i inni	94	0	0	6	0	0	38
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	98	2	0	0	0	1	152
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	91	4	2	1	0	2	67
sekt. pryw. poza rolnict.	93	5	0	2	1	0	187
prywatnym gosp. rolnym	92	5	0	3	0	0	70
Dochody na jedną osobę							
Do 300 zł	89	7	1	2	1	1	159
301-500	94	2	0	3	0	1	178
501-900	97	1	0	1	1	0	234
901-1200	89	5	0	6	0	0	87
Powyżej 1200 zł	98	2	0	0	0	0	58
Ocena własnych war. mater.							
Złe	93	4	0	2	1	0	317
Średnie	96	2	0	1	0	0	455
Dobre	93	2	0	3	1	0	253
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	96	1	1	0	1	0	78
Raz w tygodniu	95	2	0	2	0	0	504
1-2 razy w miesiącu	93	5	1	1	0	1	163
Kilka razy w roku	93	3	0	3	1	0	192
W ogóle nie uczestniczy	90	3	1	4	1	1	86
Poglądy polityczne							
Lewica	95	3	0	1	1	0	135
Centrum	95	3	0	1	0	0	281
Prawica	93	3	1	3	0	0	263
Trudno powiedzieć	93	4	0	1	1	1	344

Tabela 3. Czy obecnie, jest Pan(i) zainteresowany(a) podjęciem pracy na terenie któregoś z państw Unii Europejskiej? 1 - Tak, jestem zainteresowany(a) i na pewno będę się o to starał(a); 2 - Tak, jestem zainteresowany(a) i prawdopodobnie będę się o to starał(a); 3 - Tak, był(a)bym zainteresowany(a), jeśli dostał(a)bym taką propozycję, ale sam(a) nie zamierzam się o to starać; 4 - Trudno powiedzieć, jeszcze nie wiem; 5 - Nie, raczej nie jestem zainteresowany(a); 6 - Nie, na pewno nie jestem zainteresowany(a), nawet jeśli dostała(a)bym taką propozycję

(%)

	1	2	3	4	5	6	Liczba osób
Ogółem	6	8	6	6	23	51	1025
Płeć							
Mężczyźni	8	10	8	7	22	44	488
Kobiety	4	5	3	5	24	58	537
Wiek							
18-24 lat	16	29	6	12	24	13	157
25-34	11	8	9	7	33	31	184
35-44	7	7	6	5	26	49	158
45-54	3	2	8	8	26	53	226
55-64	0	1	4	4	13	78	130
65 lat i więcej	0	0	0	0	13	87	170
Miejsce zamieszkania							
Wieś	6	10	5	6	21	52	378
Miasto do 20 tys.	12	6	6	4	26	47	127
20-100 tys.	4	8	5	8	23	53	201
101-500 tys.	9	5	7	5	26	49	194
501 tys.i więcej mieszk.	2	5	8	9	23	54	125
Wykształcenie							
Podstawowe	5	6	2	4	15	66	293
Zasadnicze zawodowe	6	8	8	7	30	41	261
Średnie	8	9	7	8	21	47	357
Wyższe	5	3	5	4	33	49	114
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	4	6	9	4	34	43	64
Prac.umysł.niż.szczębła	1	4	4	11	25	55	92
Pracownicy fiz.- umysł.	8	12	5	7	29	39	90
Robotnicy wykwalifikowani	15	11	10	8	30	27	73
Robotnicy niewykwalifik.	8	8	12	5	26	42	61
Rolnicy	5	2	0	2	41	50	54
Pracujący na własny rach.	7	4	22	8	7	51	30
Bierni zawodowo							
Renciści	1	0	5	5	10	79	112
Emeryci	0	0	2	1	16	82	216
Uczniowie i studenci	15	29	7	16	26	8	76
Bezrobotni	17	16	6	9	24	29	120
Gospodynie domowe i inni	2	9	5	2	26	55	38
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	3	4	8	6	35	44	152
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	13	7	8	6	16	49	67
sekt. pryw. poza rolnict.	9	13	9	8	26	35	187
prywatnym gosp. rolnym	4	6	3	5	33	49	70
Dochody na jedną osobę							
Do 300 zł	13	10	8	8	21	41	159
301-500	6	7	5	10	22	51	178
501-900	2	6	6	5	23	58	234
901-1200	8	11	6	1	13	60	87
Powyżej 1200 zł	0	9	4	2	23	62	58
Ocena własnych war. mater.							
Złe	6	7	6	7	22	52	317
Średnie	7	6	5	6	22	55	455
Dobre	5	11	7	6	27	45	253
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	5	3	10	1	6	75	78
Raz w tygodniu	5	6	6	7	25	51	504
1-2 razy w miesiącu	5	11	5	8	20	51	163
Kilka razy w roku	9	9	4	4	25	49	192
W ogóle nie uczestniczy	10	8	7	8	30	37	86
Poglądy polityczne							
Lewica	4	10	7	4	30	47	135
Centrum	9	8	7	4	20	51	281
Prawica	6	8	6	7	23	51	263
Trudno powiedzieć	5	6	4	8	23	54	344